

Sprawa C-425/22

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

28 czerwca 2022 r.

Sąd odsyłający:

Kúria (sąd najwyższy, Węgry)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

7 czerwca 2022 r.

Strona skarżąca:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Strona pozwana:

Mercedes-Benz Group AG

[...]

Postanowienie Kúria (sądu najwyższego, Węgry) w sprawie rozpoznania skargi kasacyjnej:

[...]

Strona skarżąca: MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. ([...] Budapeszt [...])

Strona pozwana: Mercedes-Benz Group AG ([...] Stuttgart, Niemcy)

Przedmiot postępowania: Powództwo o odszkodowanie

Strona wnosząca skargę kasacyjną: Strona skarżąca

Nazwa sądu drugiej instancji [...]:

Fővárosi Ítéltábla (regionalny sąd apelacyjny, Budapeszt, Węgry)[...]

Nazwa sądu pierwszej instancji [...]:

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry) [...]

Sentencja

Kúria zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

1. Czy w przypadku, gdy spółka dominująca wnosi powództwo o odszkodowanie z tytułu antykonkurencyjnego zachowania innej spółki, w celu uzyskania naprawienia szkód wyrządzonych tym zachowaniem wyłącznie jej spółkom zależnym, sąd właściwy określa siedzibą spółki dominującej, jako miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę w rozumieniu art. 7 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (zwanego dalej „rozporządzeniem Bruksela Ia”)?

2. Czy dla zastosowania art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia ma znaczenie to, że w czasie odmiennych transakcji nabycia będących przedmiotem sporu, nie wszystkie spółki zależne należały do grupy przedsiębiorstw spółki dominującej?

[...]

Uzasadnienie

Przedmiot sporu i istotne okoliczności faktyczne

- 1 W swojej ostatecznej decyzji wydanej w dniu 19 lipca 2016 r. w sprawie z zakresu konkurencji AT.39824 – Samochody ciężarowe, Komisja Europejska stwierdziła, że strona pozwana z siedzibą w Niemczech wraz z innymi spółkami uczestniczyła w okresie od dnia 17 stycznia 1997 r. do dnia 18 stycznia 2011 r. w porozumieniu dotyczącym uzgadniania cen katalogowych brutto średnich samochodów ciężarowych (o masie od 6 do 16 ton) i dużych samochodów ciężarowych (o masie powyżej 16 ton) w Europejskim Obszarze Gospodarczym, co stanowiło ciągłe naruszenie zakazów określonych w art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
- 2 Strona skarżąca, spółka akcyjna z siedzibą na Węgrzech, notowana na giełdzie w Budapeszcie, zarządza ostatecznie spółkami wchodzącymi w skład Grupy MOL. Strona skarżąca jest większościowym udziałowcem lub ma w inny sposób wyłączną kontrolę nad szeregiem spółek, takich jak MOLTRANS z siedzibą na

Węgrzech, INA z siedzibą w Chorwacji, Panta i Nelsa z siedzibami we Włoszech, ROTH z siedzibą w Austrii oraz SLOVNAFT z siedzibą na Słowacji. W okresie naruszenia stwierdzonego przez Komisję Europejską w powołanej decyzji, owe spółki zależne strony skarżącej nabyły od strony pozwanej pośrednio, na własność lub na podstawie umów leasingu, łącznie 71 samochodów ciężarowych w różnych państwach członkowskich.

- 3 Strona skarżąca domagała się w pozwie zasądzenia od strony pozwanej kwoty 530 851 EUR wraz z odsetkami i kosztami, podnosząc, że jest to kwota, którą jej spółki zależne nadpłaciły za poszczególne samochody ciężarowe z powodu porozumienia w sprawie cen stwierdzonego przez Komisję Europejską. Jako członek grupy przedsiębiorstw kontrolujący tę grupę i powołując się na teorię jednostki gospodarczej, strona skarżąca zmierzała do samodzielnego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych spółek zależnych wobec strony pozwanej. Na podstawie art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia uznała ona, że sądem właściwym jest sąd właściwy dla jej siedziby jako miejsca, w którym znajduje się ośrodek interesów gospodarczych i majątkowych grupy przedsiębiorstw, a tym samym jako miejsca, w którym ostatecznie urzeczywistniło się zdarzenie wywołujące szkodę. Jako spółka kontrolująca swą grupę uznała szkody poniesione przez spółki zależne za własne.
- 4 Strona pozwana podniosła zarzut braku właściwości, kwestionując, aby powołany przepis mógł stanowić podstawę jurysdykcji sądu.
- 5 Sąd pierwszej instancji wydał z urzędu postanowienie o umorzeniu postępowania. Zaznaczył w nim, że podstawa jurysdykcji szczególnej zawarta w art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia należy interpretować w sposób zawężający, zgodnie z właściwym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) i można je stosować jedynie w przypadku istnienia szczególnie ścisłego związku. Wskazał, że w przypadku tego kartelu nie można było ustalić miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, biorąc pod uwagę, że chodziło o wiele umów zawartych podczas spotkań i dyskusji prowadzonych w różnych państwach członkowskich. [Sąd pierwszej instancji] wywnioskował z tego, że należy zbadać, czy Węgry mogą zostać uznane za miejsce, w którym powstała szkoda. W tym względzie stwierdził, że szkoda strony skarżącej miała w rzeczywistości charakter czysto finansowy, w świetle czego powołał się na wyrok z dnia 10 czerwca 2004 r., Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364), w którym Trybunał Sprawiedliwości uznał, że sam fakt, iż strona skarżąca poniosła szkodę z powodu utraty składników majątku, która miała miejsce w innym państwie członkowskim, nie pozwala uznać miejsca zamieszkania strony skarżącej (w niniejszym przypadku jej siedziby) za miejsce, w którym powstała szkoda. Zaznaczył również, że stanowiska zajęte przez Trybunał Sprawiedliwości dotyczące powództw o odszkodowanie za szkody poniesione wskutek naruszenia prawa konkurencji nie mają zastosowania w zakresie jurysdykcji, ponieważ w niniejszej sprawie to nie strona skarżąca, lecz jej spółki zależne z siedzibą w innych państwach członkowskich Unii nabyły samochody ciężarowe i to one poniosły w rzeczywistości szkody w wyniku

zakłóceń w ustalaniu cen. W konsekwencji, w braku odpowiedniego łącznika, siedziba strony skarżącej jako członka kontrolującego grupę przedsiębiorstw, nie tworzy wystarczająco ścisłego związku między przedmiotem sporu a sądami węgierskimi, a zatem nie uzasadnia podstawy jurysdykcji opartej na miejscu siedziby strony skarżącej.

- 6 Sąd drugiej instancji rozpoznający odwołanie wniesione przez stronę skarżącą, wydał postanowienie utrzymujące w mocy orzeczenie wydane w pierwszej instancji. Analizując zarzuty odwołania stwierdził, co następuje: samochody ciężarowe nie zostały nabyte przez stronę skarżącą, a ta wskazała w swojej skardze jedynie, że istotnym czynnikiem dla przyznania jurysdykcji jest jej ośrodek interesów i działalności gospodarczej, wobec czego zdaniem strony skarżącej, jako spółki dominującej grupy, jej siedziba stanowi miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W uzupełnieniu uzasadnienia sądu pierwszej instancji sąd drugiej instancji wskazał, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości teoria jednostki gospodarczej ma zastosowanie jedynie do ustalenia odpowiedzialności za naruszenie prawa konkurencji i nie może być interpretowana a contrario w stosunku do poszkodowanego. Zdaniem sądu drugiej instancji, orzeczenia sądowe, na które powołuje się strona skarżąca, również nie przemawiają za jej stanowiskiem. Wskazał on, że zgodnie z art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia istotne jest miejsce, w którym powstała szkoda które należy ustalić w odniesieniu do siedziby poszkodowanej [spółki], a nie w odniesieniu do siedziby [kontrolującej ją] spółki lub okoliczności zawarcia przez nią transakcji. W związku z tym sąd ten uważa, że dla przyznania jurysdykcji nie ma znaczenia ani pojęcie przedsiębiorstwa, ani teoria jednostki gospodarczej, na którą powołuje się strona skarżąca i jego zdaniem, na kwestię jurysdykcji nie ma wpływu jaki podmiot ma kontrolę nad poszkodowanym. Podobnie jak sąd pierwszej instancji, sąd drugiej instancji zaznaczył, że w niniejszej sprawie to nie strona skarżąca nabyła samochody ciężarowe będące przedmiotem kartelu i za nie zapłaciła, lecz jej spółki zależne, a zatem szkoda nie została wyrządzona stronie skarżącej, lecz spółkom zależnym. Dodał on, że zgodnie z wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 21 maja 2015 r., CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), jurysdykcja sądu, do którego wniesiono pozew, jest ograniczona do szkody podnoszonej przez przedsiębiorstwo, którego siedziba jest położona w obszarze właściwości tego sądu, wobec czego łącznik polegający na miejscu, w którym urzeczywistniła się szkoda nie może zostać zmieniony, w szczególności poprzez zastosowanie przez poszkodowanego teorii jednostki gospodarczej, która nie jest uznawana w przepisach o przyznawaniu jurysdykcji.
- 7 Strona skarżąca wniosła skargę kasacyjną na postanowienie kończące postępowanie w sprawie, w której zażądała jego uchylenia i zarządzenia przeprowadzenia dalszego postępowania przed sądami, które poprzednio rozpatrywały sprawę co do istoty. Strona skarżąca twierdzi, że sądy te błędnie zinterpretowały art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia i niezgodnie z prawem umorzyły postępowanie. Uważa ona, że teoria jednostki gospodarczej ma również znaczenie dla przyznania jurysdykcji, ponieważ strona skarżąca, jako jedyny

podmiot mający kontrolę nad grupą przedsiębiorstw określa strategię gospodarczą spółek będących członkami tej grupy, poprzez co jest bezpośrednio zaangażowana w ich opłacalną lub przynoszącą straty działalność. W związku z tym twierdzi, że pojęcie przedsiębiorstwa należy interpretować w sposób jednolity. Strona skarżąca szczegółowo przedstawia orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości dotyczące jurysdykcji w sprawach powództw o odszkodowanie za szkody powstałe w wyniku naruszenia prawa konkurencji. Dodaje, że sąd drugiej instancji błędnie zinterpretował wyżej wspomniany wyrok w sprawie CDC Hydrogen Peroxide, ponieważ choć w rzeczywistości sporne nabycie wierzytelności nie służyło – jak orzekł Trybunał Sprawiedliwości w tej sprawie – wniesieniu różnych powództw do tego samego sądu, to związek taki powstał właśnie ze względu na pojęcie jednostki gospodarczej.

- 8 W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wnosi o utrzymanie w mocy postanowienia kończącego postępowanie w sprawie. Utrzymuje, że strona skarżąca nie nabyła ani jednego z samochodów ciężarowych, które były przedmiotem kartelu, a zatem nie poniosła szkody. Teoria jednostki gospodarczej, na którą powołuje się strona skarżąca, nie może być jej zdaniem interpretowana w sposób podnoszony przez stronę skarżącą, który nie ma podstaw prawnych i nie znajduje oparcia w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, który w żadnym ze swoich orzeczeń również nie rozważa możliwości zastosowania takiej teorii przez poszkodowanego, w tym np. w wyroku z dnia 6 października 2021 r., Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), wydanym już po wydaniu postanowienia kończącego postępowanie w sprawie. Zdaniem strony pozwanej, ten ostatni wyrok w żaden sposób nie przemawia za stosowaniem teorii jednostki gospodarczej przez stronę skarżącą. Strona pozwana powtarza argumenty, które przedstawiła wcześniej w odniesieniu do właściwych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i które co do zasady pokrywają się z wykładnią dokonaną przez sądy niższych instancji.

Prawo krajowe i prawo Unii

- 9 Zgodnie z art. 101 ust. 1 TFUE, niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między państwami członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku wewnętrznego.
- 10 Artykuł 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia stanowi, że osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego – przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę.

11 Na podstawie § 240 ust. 1 a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (ustawy CXXX z 2016 r. – kodeks postępowania cywilnego) sąd z urzędu umarza postępowanie na dowolnym etapie, jeżeli:

b) wobec braku jakiejkolwiek podstawy przyznania jurysdykcji sądom węgierskim, jurysdykcja ta może być oparta na wdaniu się pozwanego w spór, ale:

ba) pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, lub

bb) pozwany podniósł zarzut braku właściwości sądu.

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości

12 Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzecznictwie wielokrotnie rozpatrywał dotychczas kwestie związane z jurysdykcją w sprawach powództw o odszkodowanie za szkody spowodowane działaniem kartelu.

13 W sprawie CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, Trybunał Sprawiedliwości zaznaczył, w odniesieniu do ustalenia miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, że przyznanie jurysdykcji w oparciu o to kryterium zależy od zidentyfikowania, w obszarze właściwości sądu, przed który wytoczono powództwo, konkretnego zdarzenia, w ramach którego kartel ten został definitywnie zawarty, względnie w ramach którego zawarto porozumienie będące jedynym zdarzeniem powodującym powstanie szkody [jaką miał ponieść kupujący] (wyrok z dnia 21 maja 2015 r., CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, pkt 50). W niniejszej sprawie jednak, biorąc pod uwagę, że porozumienia stanowiące kartel zostały zawarte kolejno w odmiennych miejscach i w odmienny sposób, nie można było ustalić jurysdykcji w ten sposób. W tym względzie, szkoda powstała (została poniesiona) w miejscu, w którym zdarzenie wywołujące szkodę wywołało szkodliwe skutki.

14 W wyroku w sprawie flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że miejsce, w którym wystąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, nie może być interpretowane w tak szeroki sposób, że obejmowałoby ono jakiejkolwiek miejsce, w którym mogą być odczuwane negatywne konsekwencje zdarzenia, które spowodowało już szkodę, która rzeczywiście wystąpiła w innym miejscu, to znaczy, że nie obejmuje miejsca, w którym poszkodowany poniósł szkodę majątkową wynikającą z pierwotnej szkody, która wystąpiła i została poniesiona przez niego w innym państwie członkowskim (wyrok z dnia 5 lipca 2018 r., flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, pkt 32).

15 Sprawa Tibor-Trans, C-451/18, była pierwszym wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie tzw. kartelu samochodów ciężarowych, który jest również rozpatrywany w niniejszej sprawie. W wyroku z dnia 29 lipca 2019 r., Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, pkt 25, Trybunał Sprawiedliwości podkreślił, że pojęcie „miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę” należy rozumieć w ten sposób, iż obejmuje ono swoim

zakresem zarówno miejsce urzeczywistnienia się samej szkody, jak i miejsce wystąpienia zdarzenia powodującego powstanie tej szkody, wobec czego możliwe jest pozwanie pozwanego, zgodnie z wyborem powoda, przed sąd w którymkolwiek z tych miejsc. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził również, że szkoda podnoszona w postępowaniu głównym [w tej sprawie] wynika zasadniczo z nadwyżki w zapłaconej cenie, która została sztucznie zawyżona, i z tego względu wydaje się być bezpośrednim następstwem naruszenia w rozumieniu art. 101 TFUE, a w związku z tym stanowi szkodę bezpośrednią, umożliwiającą co do zasady uzasadnienie jurysdykcji sądów państwa członkowskiego, na którego terytorium szkoda ta się urzeczywistniła (wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, pkt 31). Jeżeli rynek, na który ma wpływ antykonkurencyjne zachowanie, stanowi rynek państwa członkowskiego, na którego terytorium miała wystąpić podnoszona szkoda, należy uznać, że do celów zastosowania art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia miejsce urzeczywistnienia się szkody znajduje się w tym państwie członkowskim (wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, pkt 33). Rozwiązanie to odpowiada bowiem celom bliskości i przewidywalności przepisów o jurysdykcji, z tego względu że z jednej strony sądy państwa członkowskiego, stanowiącego rynek, na który mają wpływ zachowania antykonkurencyjne, są najbardziej odpowiednie do rozpatrzenia takich powództw odszkodowawczych, a z drugiej strony podmiot gospodarczy, który wykazuje wspomniane zachowania, może rozsądnie spodziewać się, że zostanie pozwany przed sądy miejsca, w którym jego zachowania zakłóciły zasady uczciwej konkurencji (wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, pkt 34).

- 16 W sprawie Volvo i in., C-30/20, Trybunał Sprawiedliwości rozwinął swoje orzecznictwo, stwierdzając, że art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia należy interpretować w ten sposób, iż na rynku, na który wywierały wpływ praktyki antykonkurencyjne mające znamiona zmowy dotyczącej określenia i podwyżki cen towarów, sądem – mającym jurysdykcję międzynarodową oraz właściwość miejscową do rozpoznania w oparciu o łącznik miejsca urzeczywistnienia się szkody powództwa o naprawienie szkody spowodowanej przez owe praktyki sprzeczne z art. 101 TFUE – jest sąd, w którego obszarze właściwości przedsiębiorstwo uznające się za poszkodowane kupiło towary, na które porozumienie to wywarło wpływ, względnie – w przypadku zakupu towarów przez owo przedsiębiorstwo w wielu miejscach – sąd, w obszarze właściwości którego znajduje się siedziba owego przedsiębiorstwa (wyrok z dnia 15 czerwca 2021 r., Volvo i in. C-30/20, EU:C:2021:604, pkt 43).
- 17 W sprawie Sumal, C-882/19, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że poszkodowany w wyniku praktyki antykonkurencyjnej przedsiębiorstwa może wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko spółce dominującej, na którą zostały przez Komisję nałożone w drodze decyzji sankcje w związku ze wspomnianą praktyką, lub przeciwko spółce zależnej tej spółki, która nie jest objęta tą decyzją, jeżeli razem tworzą jednostkę gospodarczą (wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, pkt 67). Jeżeli rynek, na który ma wpływ antykonkurencyjne zachowanie, stanowi rynek państwa członkowskiego, na

którego terytorium miała wystąpić podnoszona szkoda, należy uznać, że do celów zastosowania art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia, miejsce urzeczywistnienia się szkody znajduje się w tym państwie członkowskim (wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, pkt 66).

Uzasadnienie odesłania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości

- 18 Kúria uważa, że udzielenie odpowiedzi na przedstawione pytania prejudycjalne jest konieczne zarówno dla rozstrzygnięcia zawisłego przed nim sporu, jak i dla celów jednolitej wykładni i jednolitego stosowania art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia. Nie ma w tym względzie utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, ani też nie można uznać, że możliwe odpowiedzi „nie pozostawia[ją] miejsca na żadne racjonalne wątpliwości” (wyrok z dnia 6 października 1982 r., Sri CILFIT i in., 283/81, EU:C:1982:335, pkt 21).
- 19 Zdaniem sądu drugiej instancji, który rozpatrywał niniejszą sprawę, sądy węgierskie nie są właściwe do rozpoznania sporu zainicjowanego przez spółkę dominującą. Rozpatrywanie przez sądy węgierskie roszczeń o odszkodowanie spółek, które w większości mają siedzibę za granicą i wynikających z dotyczących pojazdów samochodowych umów zawartych poza granicami Węgier byłoby jego zdaniem sprzeczne z zasadami ekonomii procesowej i sprawnego przebiegu postępowania. Nie można też uznać, że strona skarżąca jest pośrednim nabywcą samochodów ciężarowych, a szkoda nie powstała w spółce dominującej, lecz w spółkach zależnych; spółka dominująca mogła jedynie ponieść szkodę finansową, która nie uzasadnia jurysdykcji sądu miejsca siedziby tej spółki jako miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Opowiadając się za przyznaniem jurysdykcji sądom węgierskim, strona skarżąca nie powołuje się na transakcje nabycia dokonane na Węgrzech, lecz opiera się na tym, że jej siedziba stanowi ośrodek działalności gospodarczej i interesów grupy przedsiębiorstw, co nie stanowi podstawy jurysdykcji przewidzianej w art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia.
- 20 Bezsporne jest, że w swoim orzecznictwie Trybunał Sprawiedliwości opracował teorię jednostki gospodarczej, zgodnie z którą poszkodowany w wyniku praktyki antykonkurencyjnej może wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko jednemu z podmiotów prawnych będących członkiem danej grupy przedsiębiorstw. Tym samym, w celu zapewnienia skutecznego przestrzegania prawa konkurencji, poszkodowany ma możliwość wniesienia powództwa o odszkodowanie albo przeciwko spółce dominującej, albo przeciwko jednej z jej spółek zależnych, niezależnie od tego, której z nich w szczególności Komisja w swojej decyzji zarzuciła naruszenie prawa konkurencji (wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800).
- 21 Jednolite jest również orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym przedsiębiorstwa uczestniczące w kartelu nie mogą nie wiedzieć, że podmioty kupujące towary mają siedzibę na obszarze rynku, na który wpływ

wywierają praktyki antykonkurencyjne, a zatem muszą, na podstawie wymogu przewidywalności, spodziewać się, że powództwo przeciwko nim może zostać wniesione na terytorium któregośkolwiek z dotkniętych wpływem państw członkowskich (wyrok z dnia 15 lipca 2021 r., Volvo i in., C-30/20, EU:C:2021:604, pkt 38 i 42).

- 22 Trybunał Sprawiedliwości nie wypowiedział się jednak jeszcze w kwestii, czy w kontekście wykładni art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia teoria jednostki gospodarczej ma zastosowanie również do strony poszkodowanej.
- 23 Kúria również nie zajął jeszcze stanowiska w żadnej sprawie dotyczącej podniesionego pytania prawnego, choć obecnie toczy się przed nim szereg spraw mających podobny przedmiot, wobec czego nie może uniknąć udzielenia odpowiedzi.
- 24 Kúria uważa za charakterystyczną dla niniejszej sprawy okoliczność, że w świetle podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu braku właściwości, sądy niższej instancji zdecydowały się umorzyć postępowanie, uzasadniając to w szczególności brakiem szkody po stronie spółki dominującej oraz tym, że spółka dominująca nie może powoływać się na szkodę poniesioną przez jej spółki zależne jako szkodę pośrednią. Chociaż pytania te dotyczą istoty sprawy, to jednak nie można pominąć odpowiedzi na nie w celu ustalenia sądu właściwego, ponieważ zagadnieniem wstępnym jest kwestia, czy siedziba spółki dominującej może stanowić podstawę jurysdykcji sądów węgierskich jako miejsce, w którym powstała szkoda w rozumieniu art. 7 pkt 2 rozporządzenia Bruksela Ia, to znaczy, czy i w jaki sposób można zastosować teorię jednostki gospodarczej a contrario.
- 25 Charakterystyczne dla stanu faktycznego niniejszej sprawy jest również to, że w okresie funkcjonowania porozumienia w sprawie cen stwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej nie wszystkie spółki zależne należały do spółki dominującej, a zatem nie były również częścią grupy przedsiębiorstw w momencie dokonywania przez nie transakcji nabycia będących przedmiotem sporu. W przypadku gdyby Trybunał Sprawiedliwości uznał siedzibę spółki dominującej za miejsce, w którym powstała szkoda za czynnik prawny umożliwiający przyznanie jurysdykcji do rozpoznania roszczeń odszkodowawczych jej spółek zależnych, powstaje pytanie, czy ma znaczenie to, że nie wszystkie spółki należały do grupy przedsiębiorstw w chwili powstania szkody.

[...]

Budapeszt, w dniu 7 czerwca 2022 r.

[podpisy]

[...]